

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПОСТАЧАННЯ В АПК

к.е.н., доцент ДВНЗ «ХДАУ» Федорчук О.М.

Розвиток агропромислового комплексу України, рівень і темпи зростання виробництва, підвищення продуктивності праці значною мірою залежать від стану матеріально-технічної бази підприємств, забезпеченості кожного підприємства основними засобами, їх якісного складу і раціонального співвідношення, тобто від ресурсозабезпеченості, під якою слід розуміти, запаси і реальні потоки всіх видів факторів, що використовуються у виробництві.

Стан речей в агропромисловому секторі країни оцінюється як критичний, зумовлює необхідність розгляду ефективних заходів, спрямованих на правове забезпечення системи матеріально-технічного забезпечення галузі, пошуку джерел фінансування, впровадження в практику інноваційних моделей розвитку. Без ретельного обґрунтування і вирішення поставлених завдань неможливо в найближчий час зміцнити матеріально-технічну базу господарства країни в цілому.

Розглядаючи особливості організації системи матеріально-технічного постачання, потрібно виходити з того, що в його основі лежить сукупність економіко-правових відносин, які складаються в сфері обміну з приводу реалізації товарів промислового походження, робіт чи послуг. В умовах ринкової економіки обмін здійснюється безпосередньо між виробниками і покупцями. В розвинутих участь держави в цьому процесі залишається досить відчутною. Економічні та правові свободи аграрних виробників в умовах ринку є досить широкою: вони самі обирають структуру вироблюваної сільськогосподарської продукції, постачальників матеріально-технічних ресурсів і ціну реалізації.

Вважаємо, що ситуація, що склалась в аграрному секторі з його технічним забезпеченням, потребує державної підтримки та впровадження невідкладних економіко-правових заходів. Під час їх здійснення треба забезпечити перехід від неефективних програм в аграрній сфері до прозорих адресних схем підтримки безпосередніх виробників сільгосппродукції [110].

Щоб зупинити сповзання аграрного виробництва до повного занепаду, конче потрібно: розробити й реалізувати нормативно-правові засади формування ринку матеріально-технічних ресурсів, урегулювати питання технічної політики; забезпечити в повному обсязі виконання Закону України “Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу”; удосконалити систему державного цільового кредитування технічного переоснащення аграрних підприємств; урегулювати ринок матеріально-технічних та енергетичних ресурсів для аграрного виробництва, вдосконалити лізингову торгівлю; вдосконалити систему комплектування машинно-тракторного парку аграрного сектору та організаційно-правових форм його використання, в тому числі створити обслуговуючі кооперативи. Втім, виконання цих вимог забезпечить реалізацію аграрної політики уряду передусім у частині виведення галузі на етап сталого економічного розвитку, відродження вітчизняного машинобудування, зростання прибутковості виробництва та конкурентоспроможності продукції, збільшення зайнятості населення й підвищення якості життя.

Узагальнюючі висловлені міркування, доходимо до висновку, що в організації системи матеріально-технічного забезпечення досить важливо організаційно здійснити такі невідкладні заходи:

1. Забезпечити пріоритетність розвитку сільськогосподарського і продовольчого машинобудування, зосередити зусилля на вдосконаленні механізмів лізингових операцій відповідно до світових тенденцій. Лізинг має стати економічною основою підтримки двох партнерів – промисловості і сільського господарства, а не посередників. Він має орієнтуватись на

використання не бюджетних, а госпрозрахункових коштів. Це має забезпечити розумну конкуренцію на лізинговому ринку.

2. В цьому відношенні належить багато ще зробити по втіленню в життя Закону України «Про лізинг». Слід виходити з того, що головним призначенням агролізингу є забезпечення ефективного функціонування сільськогосподарського виробництва в умовах ринкової економіки та розвиток конкурентного середовища на ринку послуг і технічного обслуговування сільськогосподарської техніки.

3. Потребують своєї повної реалізації Закон України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу», а також Постанов Кабінету Міністрів України «Про порядок зарахування коштів до державного бюджету в рахунок погашення заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії і наданими для закупівлі сільськогосподарської техніки іноземного виробництва» і «Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету, що спрямовуються на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва».

В даний час немає потреби вдосконалювати систему розрахунків чи методи їх здійснення, а потрібно головні положення, зазначені в Законах України і Постановах Кабінету Міністрів України, спрямувати на втілення в повному обсязі визначеного механізму у взаємовідносини між аграрним сектором та виробниками (постачальниками) техніки для сільського господарства.

Варто також підкреслити, що в організації системи матеріально-технічного постачання для АПК важливе значення мало б виконання комплексу заходів по створенню системи інженерно-технічного забезпечення АПК України. У відповідному Законі України, прийнятому у 2006 р., прямо зазначається, що «система інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу – це сукупність суб'єктів, що знаходяться у відповідних взаємовідносинах, а також принципів, форм, методів,

організаційних та економічних важелів, спрямованих на створення, випробування, виробництво, реалізацію, використання й обслуговування технічних засобів для агропромислового комплексу».

Якби всі ці заходи, що передбачені зазначеними законами та законодавчими актами, хоча б частково були втілені в економіку АПК, то ця життєво важлива міжгалузєва структура давно б вже вийшла із кризи, оскільки без модернізації матеріально-технічної бази підприємств годі сподіватись на позитивні економічні зрушення.